

تبیین و طراحی فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی با رویکرد آمیخته

فرزاد قاسم زاده^۱، جمشید عدالتیان شهریاری^{۲*}، محمود محمدی^۳

نوع مقاله: پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۴/۱۵

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف تبیین و طراحی فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی با رویکرد آمیخته انجام شد. **روش شناسی:** این مطالعه از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه اجرا آمیخته بود. جامعه پژوهش در بخش کیفی اسناد و مدارک و خبرگان بین‌المللی شدن آموزش عالی دانشگاه پیام نور واحد بین‌الملل گرجستان بودند که طبق اصل اشباع نظری تعداد ۱۵ نفر از آنها با روش نمونه‌گیری هدفمند به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. جامعه پژوهش در بخش کمی دانشجویان دانشگاه مذکور در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بودند که طبق جدول کرجسی و مورگان تعداد ۳۵۰ نفر از دانشجویان با روش نمونه‌گیری تصادفی به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها در بخش کیفی از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته و در بخش کمی از پرسشنامه محقق‌ساخته (۴۷ گویه‌ای) استفاده شد که شاخص‌های روانسنجی آنها تایید شدند. داده‌ها با روش‌های کدگذاری باز، محوری و انتخابی و حداقل مربعات جزئی در نرم‌افزارهای SPSS و Smart PLS تحلیل شدند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که در فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی، شرایط علی شامل مولفه‌های فرهنگی و اجتماعی و مولفه‌های اقتصادی، شرایط زمینه‌ای شامل مولفه‌های زیرساخت مالی، امکانات و تجهیزات و مولفه‌های سیاسی، شرایط مداخله‌گر شامل مولفه‌های اداری و مولفه‌های پشتیبانی و خدماتی، راهبردها شامل مولفه‌های سازمانی و مولفه‌های دانشگاهی و پیامدها شامل مولفه‌های ارتباطات بین‌المللی و مولفه‌های آموزشی و درسی بودند. همچنین، فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی برآزش مناسبی داشت و شرایط علی بر بین‌المللی شدن آموزش عالی، بین‌المللی شدن آموزش عالی، شرایط زمینه‌ای و شرایط مداخله‌گر بر راهبردها و راهبردها بر پیامدها اثر معنادار داشت ($P < 0.05$).

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه نتایج پژوهش حاضر، برنامه‌ریزی جهت بین‌المللی کردن آموزش عالی ضروری است که برای این منظور بهره‌گیری از مولفه‌های شناسایی شده می‌تواند موثر واقع شود. **واژگان کلیدی:** بین‌المللی شدن، آموزش عالی، رویکرد آمیخته

^۱ دانشجوی دکتری گروه مدیریت کارآفرینی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. ghasemzadehinfo@gmail.com
^۲ استادیار گروه مدیریت کارآفرینی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)، dr.edalatian@yahoo.com
^۳ استادیار گروه مدیریت کارآفرینی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. mahmoodmohammadi525@yahoo.com

مقدمه

آموزش عالی در هر کشوری یکی از مهم‌ترین نهادهای مورد توجه است که نقش انکارناپذیری در روند توسعه جوامع دارد و آن را به‌عنوان نهادی متفکر، آگاه و نوآوری در جامعه می‌پندارند و از آن توقع دارند که با انجام وظایف و رسالت‌های خود در زمینه‌های آموزش، پژوهش، تعامل آموزش با پژوهش، ارتباط با صنعت و عرضه خدمات علمی و اجتماعی زمینه را برای رشد و پیشرفت جامعه فراهم آورد (Shawe, Horan, Moles & O'Regan, 2019). آموزش عالی نقش مهمی در توسعه شخصیتی و فرهنگی دارد و همگامی آن با توسعه پیشرفت اطلاعات و ارتباطات تغییرات عمده‌ای را در روابط بین‌المللی ایجاد کرده که از جمله می‌توان به بین‌المللی‌شدن آموزش عالی اشاره کرد که نشان‌دهنده پدیده جهانی‌شدن و تلاش برای داده وجهه جهانی و بین‌المللی به دانشگاه‌ها است (Zhang, 2020). بین‌المللی‌شدن آموزش عالی در دهه‌های اخیر به‌طور قابل توجهی در دستور کار سیستم‌های آموزش عالی جهان قرار گرفته است و گسترش آن، چارچوب مفهومی آموزش عالی را بازبینی کرده و دامنه، مقیاس و اهمیت آن را دوباره شکل داده است. با توجه به این روند جهانی از دانشگاه‌ها انتظار می‌رود که در شبکه دانش جهانی نقش کلیدی ایفا نمایند که این امر تاثیر مهمی بر شکل‌گیری مأموریت‌ها، برنامه‌های راهبردی و اقدامات عملی نهادهای آموزش عالی در محیط دارد (Nikbin, Zaker Salehi & Mahoozi, 2018). در سایه تغییرات سریع اقتصادی و اجتماعی، آموزش عالی در قرن حاضر با چالش‌های اساسی در سیستم مدیریتی، برنامه‌های درسی، مسئولیت‌های خود، ارتباطات خارجی و تأمین بودجه روبرو است. این تغییرات و چالش‌های مرتبط با آن از یک سو می‌تواند تهدید و از سوی دیگر می‌تواند فرصت باشد که با تشخیص صحیح آنچه که در آموزش عالی رخ می‌دهد و نیازها و امکانات آن می‌توان تغییرات و چالش‌ها را در آموزش عالی به فرصتی برای بهبود شرایط تبدیل کرد (Salem & Labib, 2019). در چند دهه گذشته تغییرات وسیعی در نظام‌های آموزشی کشورهای سراسر جهان به وقوع پیوسته که این تغییرات عمدتاً ناشی از گسترش نیاز جوامع در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و غیره بوده و جوامع برای پاسخگویی به انبوه تقاضای افراد به آموزش، نظام‌های آموزشی خود را توسعه دادند که این توسعه در ابعاد کمی و کیفی و همچنین روش‌های آموزش صورت گرفته و برقراری ارتباط میان نظام‌های آموزش عالی از جمله این دگرگونی‌ها بوده است. این امر در پی گسترش مبادلات بین‌المللی و دسترسی آسان‌تر افراد جوامع در سایه پیشرفت علم و فناوری ایجاد شده و مفهوم مرزهای جغرافیایی و محصور بودن در یک مکان را به چالش کشیده و نظام‌های آموزشی را با مفهوم جهانی‌شدن و بین‌المللی‌سازی آموزش عالی مواجه ساخته است (Culp, Lorusso & Melody, 2021).

مساله بین‌المللی‌شدن عنصر کلیدی جامعه محسوب می‌شود که به دنبال توسعه فارغ‌التحصیلان و کارکنانی است که مسئول، توانا، خودآگاه و دلسوز باشند و این مساله شامل تبادل فرهنگ‌ها، ارزش‌ها و احترام به تفاوت‌ها است. بنابراین، بین‌المللی‌شدن فرصتی برای ترویج تنوع فرهنگی، تقویت فهم بین‌فرهنگی، احترام و تساهل می‌باشد (Arno-Macia, Aguilar-Perez & Tatzl, 2020). بین‌المللی‌شدن آموزش عالی تلاش سیستماتیک پایداری است که هدفش افزایش پاسخگویی دانشگاه و موسسه‌های آموزش عالی به الزامات و چالش‌های جهانی‌شدن در ارتباط با جوامع، اقتصاد و بازار کار است (Yeravdekar & Tiwari, 2014). در تعریفی دیگر، بین‌المللی‌شدن آموزش عالی را فرایند ادغام ابعاد بین‌المللی و بین‌فرهنگی در پژوهش، تدریس و کارکردهای آموزش عالی تعریف کردند (Chang & Lin, 2018). در آموزش عالی در خصوص تفاوت بین جهانی‌شدن و بین‌المللی‌شدن می‌توان گفت که جهانی‌شدن یک روند عمدی یا طبیعی است که خودبه‌خود اتفاق می‌افتد، اما بین‌المللی‌شدن یک کنش انتخابی است که چالش‌های جهانی‌شدن را به فرصت تبدیل می‌کند. بنابراین، بین‌المللی‌شدن آموزش عالی پاسخی به جهانی‌شدن است که به ملت‌ها، فرهنگ‌ها و ارزش‌ها احترام می‌گذارد (Romani-Dias, Carneiro & Barbosa, 2019). بین‌المللی‌شدن آموزش عالی یک جریان مداوم در تمام سیستم‌های آموزش عالی و با فرایندی بسیار پیچیده می‌باشد که باعث اصلاح و بهبود آموزش عالی می‌شود. از آنجایی که فرایند بین‌المللی‌شدن سریع، ارزان و آسان نیست، اما با مطالعه تدریس، مشاوره و بررسی اساتید و دانشجویان داخلی و خارجی می‌توان گام‌های موثری در جهت تحقق آن برداشت و یکی از مهم‌ترین اهداف بین‌المللی‌شدن آموزش عالی همانا ارائه مناسب‌ترین و مرتبط‌ترین آموزش به دانشجویان جهت آماده‌شدن برای زندگی در جامعه واقعی است (Ubogu & Orighofori, 2020).

بین‌المللی‌شدن آموزش عالی مفهومی است که از دهه ۱۹۹۰ مطرح شد و صاحب‌نظران، اساتید و دانشجویان به بررسی زوایای مختلف این مفهوم پرداختند و تلاش کردند تا زمینه را برای توسعه علمی کشور خود فراهم سازند. در مجموع تحقیقاتی که درباره بین‌المللی‌شدن انجام شدند به دو روند توجه داشتند. روند اول شامل مدیریت و فرایند بین‌المللی‌شدن در سطح سازمانی شامل توجه به کیفیت، مواد آموزشی و توسعه راهبردی و روند دوم شامل چشم‌اندازها و تجربه‌های افراد درگیر در فرایند بین‌المللی‌شدن، نیازهای آموزشی و اجتماعی، ساختارهای حمایتی و مذاکره فرهنگ و هویت در آن بود (Kusumawati, Nurhaeni & Nugroho, 2020). پدیده بین‌المللی‌شدن آموزش عالی با سابقه‌ای حدود سه دهه منافع زیادی را برای کشورهای پیشرو در پی داشته و اکنون کشورهای در حال توسعه نیز به دنبال تحقق آن هستند. این در حالی است که این پدیده دارای عوامل و چالش‌های بسیاری است که شناخت آنها می‌تواند مسیر را هموارتر سازد (Belousova, 2019). بین‌المللی‌شدن آموزش عالی هم برای دانشجویان و هم برای دانشگاه منافع‌های زیادی دارد. چون تحقق آن هم دانشجویان و هم دانشگاه‌ها را به اهداف خود می‌رساند. به عبارت دیگر، دانشجویان با تحقق آن می‌توانند آموزش با کیفیت دریافت نمایند، پژوهشگر به معنای واقعی کلمه شوند و خود را برای زندگی در دنیای واقعی آماده کنند و متقابلاً دانشگاه‌ها با تحقق آن می‌توانند به شهرت جهانی دست یابند و جامعه جهانی آموزش عالی دارای جایگاه مناسب شوند و به‌طور مطلوبی خود را با چالش‌های جهانی‌شدن سازگار نمایند (Grigorieva, 2014).

بیشتر پژوهش‌ها درباره بین‌المللی‌شدن آموزش عالی در خارج از کشور انجام یا اینکه بیشتر آنها در داخل کشور با دیدگاه غربی انجام شده است. برای مثال Alsharari (2020) ضمن پژوهشی درباره بین‌المللی‌سازی آموزش عالی به این نتیجه رسید که بین‌المللی‌سازی موجب بهبود کلی در کیفیت آموزش، انتشار فناوری و ایجاد نیروی انسانی با کیفیت جهانی می‌شود و برای تحقق آن نیاز به پذیرش دانشجویان بین‌المللی، دانشجویان تحصیلات تکمیلی خارجی، اعتبار بین‌المللی، رتبه‌بندی جهانی، آموزش آنلاین و آموزش هوشمند دارد. نتایج پژوهش Munadi (2020) نشان داد که برای سیاست‌گذاری در زمینه بین‌المللی‌سازی آموزش عالی در دانشگاه‌ها توجه ویژه به بیانیه چشم‌انداز و مأموریت سطح دانشگاه، بیانیه چشم‌انداز و مأموریت سطح سازمانی مدیریت بین‌المللی‌سازی و برنامه‌ریزی استراتژیک سطح دانشگاه ضروری است. در پژوهشی دیگر Nikbin و همکاران (2018) گزارش کردند که برای ارتقاء سیاست فرهنگی بین‌المللی‌شدن آموزش عالی باید به اتخاذ سیاست فرهنگی در سطوح حکمرانی، محیط بین‌الملل، محیط داخلی (فرهنگ ملی) و دانشگاه و مراکز آموزش عالی به‌صورت همزمان اقدام و در هر مورد باید سیاست‌های مناسبی اتخاذ نمود. علاوه بر آن، Zamani Manesh, Jamali-Tazeh Kand & Nazari (2018) ضمن پژوهشی عوامل موثر بر بین‌المللی‌سازی آموزش علوم پزشکی از دیدگاه اعضای هیأت علمی را شامل حیطه‌های اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، دانشگاهی، مدیریتی و اطلاع‌رسانی شناسایی کردند که حیطه سیاسی بیشترین و حیطه فرهنگی کمترین تاثیر را بر بین‌المللی‌سازی آموزش علوم پزشکی داشت. نتایج پژوهش Asgharzadeh & Khorasani (2018) درباره زبان آموزش دانشگاهی جهت بین‌المللی‌شدن نشان داد که عوامل علی آن شامل نیاز به ارتقاء و بهره‌وری اقتصادی، نیاز به ارتقای تعاملات فرهنگی، نیاز به ارتقای تعاملات علمی و نیاز به ارتقای آموزشی و پژوهشی، عوامل مداخله‌گر آن شامل حیطه اجتماعی و فرهنگی، حیطه اقتصادی و پشتیبانی و حیطه سیاسی و قوانین، چالش‌های آن شامل بین‌المللی‌گریزی و زبان‌آموزی و بین‌المللی‌ستیزی و هراس فرهنگی، راهبردهای آن شامل سطح دانشگاه و عاملان اجتماعی (گسترش تعالوت بین‌المللی، تاکتیک‌ها و تکنیک‌های آموزشی و بسترسازی) و سطح دولت و سیاست‌گذاران (ایجاد هماهنگی، فرهنگ‌سازی، ایجاد آگاهی و انگیزه، تشکیلات چابک، قوانین و ساختارها و تثبیت قوانین وضع‌شده) و پیامدهای آن شامل پیامدهای مثبت (رشد سرمایه فرهنگی، رشد سرمایه اقتصادی، رشد سرمایه اجتماعی و رشد سرمایه علمی) و پیامدهای منفی (آسیب‌های احتمالی علمی و فرهنگی) بودند. در پژوهشی دیگر Salimi, Mohammadi & Nesar (2017) شایستگی‌های تدریس اعضای هیأت علمی در فرایند بین‌المللی‌شدن را شامل ۱۷ مضمون پایه معرفی کردند که شامل تعهد حرفه‌ای، مسئولیت‌پذیری حرفه‌ای، تحصیلات معتبر، استفاده از منابع به‌روز در تحصیل، انضباط در تدریس، تربیت دانشجوی متخصص، تسلط بر چند زبان، مدیریت زمان، توسعه حرفه‌ای خود، آگاهی از حوزه‌های تخصصی، انگیزه علمی، بهسازی خود، توسعه دانش تخصصی، استفاده از فضای سایبری در تدریس، استفاده از فناوری‌ها نو، تسلط بر زبان انگلیسی و استفاده از دانش به‌روز در تدریس و شایستگی‌های پژوهشی

اعضای هیأت علمی در فرایند بین‌المللی شدن را شامل ۸ مضمون پایه معرفی کردند که شامل تولید دانش جهانی، نشر مقابله انگلیسی، یافته‌های پژوهشی کاربردی، شناخت ساختار آموزش و پژوهش جهانی، توانایی علمی، تاثیرگذار بودن آثار، همکاری برای تولید دانش جهانی و شهرت پژوهشی جهانی بودند. همچنین، Armstrong & Laksana (2016) ضمن پژوهشی هفت مولفه برای بین‌المللی شدن آموزش عالی شامل دولت، کمیسیون آموزش عالی، دفتر کمیسیون آموزش عالی، موسسه‌های آموزش عالی، شبکه/شریک بین‌المللی، کارفرمایان و اصناف و نماینده‌های مربوط به ارتقای کیفیت بودند. در پژوهشی دیگر درباره فرایند بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها Feshalanj & Bazargan (2016) گزارش کردند که برای بین‌المللی شدن یک دانشگاه باید چهار رویکرد فرایندمحور، فعالیت‌محور، قابلیت‌محور و سازمان‌محور تحقق یابد که این پژوهش بر اساس رویکرد فرایندمحور انجام که بر اساس آن بین‌المللی شدن شامل شش مولفه آگاهی، تعهد، برنامه‌ریزی، عملیاتی کردن برنامه‌ها، بازبینی و تقویت است که طبق وضعیت موجود مولفه‌های تعهد، برنامه‌ریزی و عملیاتی کردن برنامه‌ها در سطح رضایت‌بخش، اما مولفه‌های آگاهی، بازبینی و تقویت و فرایند کلی بین‌المللی شدن در سطح نسبتاً رضایت‌بخش قرار داشت. نتایج پژوهش Salimi, Azizi & Alimohammadi (2015) نشان داد که موانع بین‌المللی شدن برنامه‌های آموزش عالی شامل موانع فرهنگی، موانع آموزشی و اجرایی، موانع محتوایی یا برنامه‌های درسی، موانع انسانی، موانع تجهیزاتی یا زیرساخت‌ها و امکانات و موانع ساختاری بودند و راهبردها و راهکارهای سیاست‌گذاری، رابطه‌محوری، اقدامات ساختاری و خدمت‌محوری را برای رفع موانع معرفی کردند. در پژوهشی دیگر Khodaverdi (2013) گزارش کردند که در جهانی شدن آموزش عالی، ابعاد شامل ابعاد سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی و مولفه‌ها شامل شرکتی شدن، رقابتی شدن، فراگیر شدن، استاندارد شدن، مجازی شدن بودند. در کشور ایران نهاد آموزش عالی اهمیت ویژه‌ای دارد؛ به طوری که رهبران و سیاست‌گذاران ضمن اذعان به اهمیت این نهاد علمی و نیاز به تربیت نیروی انسانی تحصیل کرده آن را نه به عنوان نهادی صرفاً علمی، بلکه بخشی از فرایندهای سیاسی و مکان مناسبی برای آموزش‌های ایدئولوژیک می‌دانند. در چنین شرایطی خواسته یا ناخواسته فرایندهای جهانی شدن باعث شده که مساله بین‌المللی شدن آموزش عالی در ایران مساله‌ای چالش‌انگیز باشد و به راحتی نتوان استانداردهایی را برای آن پیاده کرد (Nikbin, Zaker-salehi & Mahozi, 2017). بیشتر پژوهش‌ها درباره فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی در خارج از کشور انجام شده و بسیاری از پژوهش‌هایی هم که در داخل کشور انجام شده از زاویه نگاه غربی‌ها و با توجه به الگوی آنها بوده است و نیروهایی که در حال حاضر بر بین‌المللی شدن آموزش عالی تاثیر دارند، الزاماً با نیازهای ملی توسعه کشور ما سازگار نبوده و انگیزه‌های اقتصادی و توسعه آموزشی را در مقابل یکدیگر قرار می‌دهد. پس، یکی از خلأهای موجود عدم وجود پژوهش‌های جامع و با نگاهی ملی به فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی است. همچنین، آموزش عالی جهانی شده یا بین‌المللی شده در صورت عدم برنامه‌ریزی مناسب می‌تواند بر فرهنگ‌ها، ارزش‌ها و اصول اخلاقی کشور تاثیر منفی بگذارد و زمینه را برای سقوط جامعه فراهم نماید. برای پیشگیری و مقابله با آن نیاز به انجام پژوهش‌هایی منسجم درباره فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی است و پژوهش حاضر با همین هدف طراحی شده است. در نتیجه، پژوهش حاضر با هدف تبیین و طراحی فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی با رویکرد آمیخته انجام شد.

روش شناسی

این مطالعه از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه اجرا آمیخته بود. جامعه پژوهش در بخش کیفی اسناد و مدارک و خبرگان بین‌المللی شدن آموزش عالی دانشگاه پیام نور واحد بین‌الملل گرجستان بودند که طبق اصل اشباع نظری تعداد ۱۵ نفر از آنها با روش نمونه‌گیری هدفمند به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. جامعه پژوهش در بخش کمی دانشجویان دانشگاه مذکور به تعداد ۴۵۰۰ نفر در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ بودند که طبق جدول کرجسی و مورگان تعداد ۳۵۰ نفر از دانشجویان با روش نمونه‌گیری تصادفی به‌عنوان نمونه انتخاب شدند.

برای انجام این پژوهش در بخش کیفی ابتدا اسناد و مدارک درباره فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی بررسی و بر اساس آنها و با کمک اساتید راهنما و مشاور تعدادی سوال جهت مصاحبه طراحی شد. سپس از میان خبرگان اقدام به نمونه‌گیری و از آنجایی که پس از انجام مصاحبه با نفرات چهاردهم و پانزدهم، عامل جدیدی شناسایی نشد، لذا فرایند مصاحبه با نفر پانزدهم به پایان

رسید. لازم به ذکر است که برای مصاحبه‌شوندگان اهمیت و ضرورت پژوهش بیان و درباره رعایت نکات اخلاقی به آنها اطمینان خاطر داده شد. قبل از انجام مصاحبه درباره زمان و مکان مصاحبه با مصاحبه‌شوندگان هماهنگی به عمل آمد و در زمان و مکان تعیین شده مصاحبه‌ها انجام و نکات مهم یادداشت و با اطلاع قبلی مصاحبه‌شوندگان علاوه بر یادداشت مطالب مهم مصاحبه‌ها، صدای مصاحبه‌شوندگان ضبط شد. میانگین مدت زمان مصاحبه با هر فرد حدود ۳۰ الی ۴۰ دقیقه بود و در نهایت، از مصاحبه‌شوندگان تقدیر و تشکر شد و یافته‌های بخش کیفی تحلیل و بر اساس آنها پرسشنامه‌ای درباره فرایند بین‌المللی‌سازی آموزش عالی طراحی شد. برای انجام پژوهش در بخش کمی ابتدا پس از هماهنگی‌های اولیه با مسئولان اقدام به نمونه‌گیری شد و برای نمونه‌ها اهمیت و ضرورت پژوهش بیان و درباره رعایت نکات اخلاقی به آنها اطمینان خاطر داده شد. از نمونه‌ها خواسته شد تا با نهایت دقت پرسشنامه محقق‌ساخته را مطالعه و به گویه‌های آن پاسخ دهند. لازم به ذکر است که به آنها گفته شد که هیچ پاسخ صحیح یا غلطی وجود ندارد و بهترین پاسخ، پاسخی است که گویای وضعیت واقعی آنها باشد. میانگین مدت زمان تکمیل پرسشنامه محقق‌ساخته توسط هر فرد حدود ۱۵ الی ۲۰ دقیقه بود و در نهایت، از نمونه‌های این بخش که به پرسشنامه پاسخ دادند، تقدیر و تشکر شد.

برای جمع‌آوری داده‌ها در بخش کیفی از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته و در بخش کمی از پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده شد. مصاحبه‌ها طبق سوال‌های طراحی شده توسط پژوهشگر و با همکاری اساتید راهنما و مشاور و بر اساس بررسی اسناد و مدارک فرایند بین‌المللی‌سازی آموزش عالی به صورت نیمه‌ساختاریافته انجام شد. روایی مصاحبه‌ها از طریق بررسی نتایج پژوهشگر با همکار پژوهشی تایید و پایایی مصاحبه‌ها از طریق درصد توافق درون‌موضوعی بین دو کدگذار با مقدار ۰/۸۰ حاکی از پایایی مناسب بود. پرسشنامه محقق‌ساخته بر اساس نتایج بخش کیفی با ۴۷ گویه و طیف لیکرت پنج درجه‌ای (۵= ارزش خیلی زیاد، ۴= ارزش زیاد، ۳= ارزش متوسط، ۲= ارزش کم و ۱= ارزش خیلی کم) طراحی شد. نمره پرسشنامه با مجموعه نمره همه سوال‌ها بدست می‌آید و نمره بالاتر حاکی از فرایند مطلوب‌تر بین‌المللی‌شدن آموزش عالی است. روایی محتوایی پرسشنامه محقق‌ساخته توسط خبرگان یعنی متخصصان و استادان مجرب تایید و روایی سازه ابزار با روش تحلیل عاملی تایید و بار عاملی همه عامل‌ها بالاتر از ۰/۷۰ بودند و پایایی با روش آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه از طریق محاسبه ضریب همبستگی بین سوال‌ها ۰/۸۱ بدست آمد. داده‌ها گردآوری شده با مصاحبه ساختاریافته و پرسشنامه محقق‌ساخته با روش‌های کدگذاری باز، محوری و انتخابی و حداقل مربعات جزئی در نرم‌افزارهای SPSS و Smart PLS تحلیل شدند.

یافته‌ها

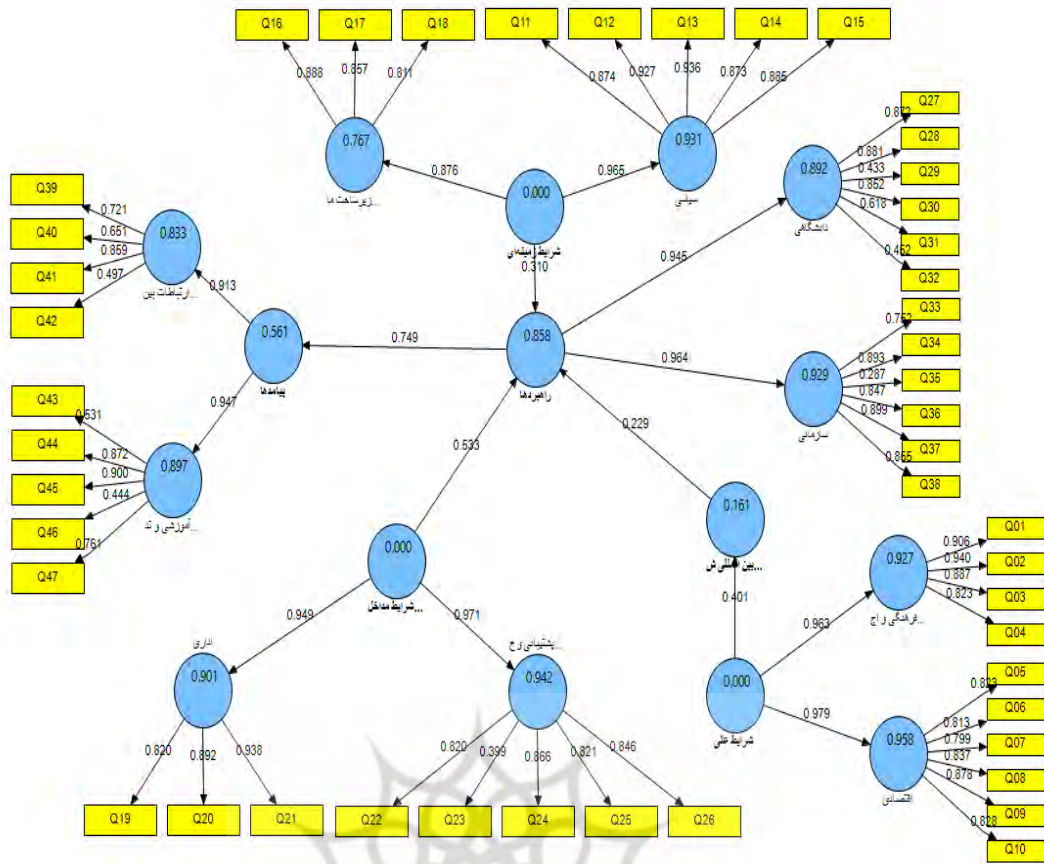
در بخش کیفی ۱۵ نفر و در بخش کمی ۳۵۰ نفر حضور داشتند؛ به طوری که از نمونه‌های بخش کیفی ۲ نفر زن (۱۳/۳۳٪) و ۱۳ نفر مرد (۸۶/۶۷٪) و رتبه دانشگاهی ۳ نفر استادیار (۲۰٪)، ۱۰ نفر دانشیار (۶۶/۶۷٪) و ۲ نفر استاد (۱۳/۳۳٪) بودند. همچنین، از نمونه‌های بخش کمی ۱۲۳ نفر زن (۳۵/۱۴٪) و ۲۲۷ نفر مرد (۶۴/۸۶٪) و ۶۳ نفر در دوره کاردانی (۱۸٪)، ۱۷۱ نفر در دوره کارشناسی (۴۸/۸۶٪) و ۱۱۶ نفر در دوره تحصیلات تکمیلی (۳۳/۱۴٪) مشغول به تحصیل بودند. نتایج کدگذاری باز، محوری و انتخابی برای فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی در جدول ۱ گزارش شده است.

جدول ۱. نتایج کدگذاری باز، محوری و انتخابی برای فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی

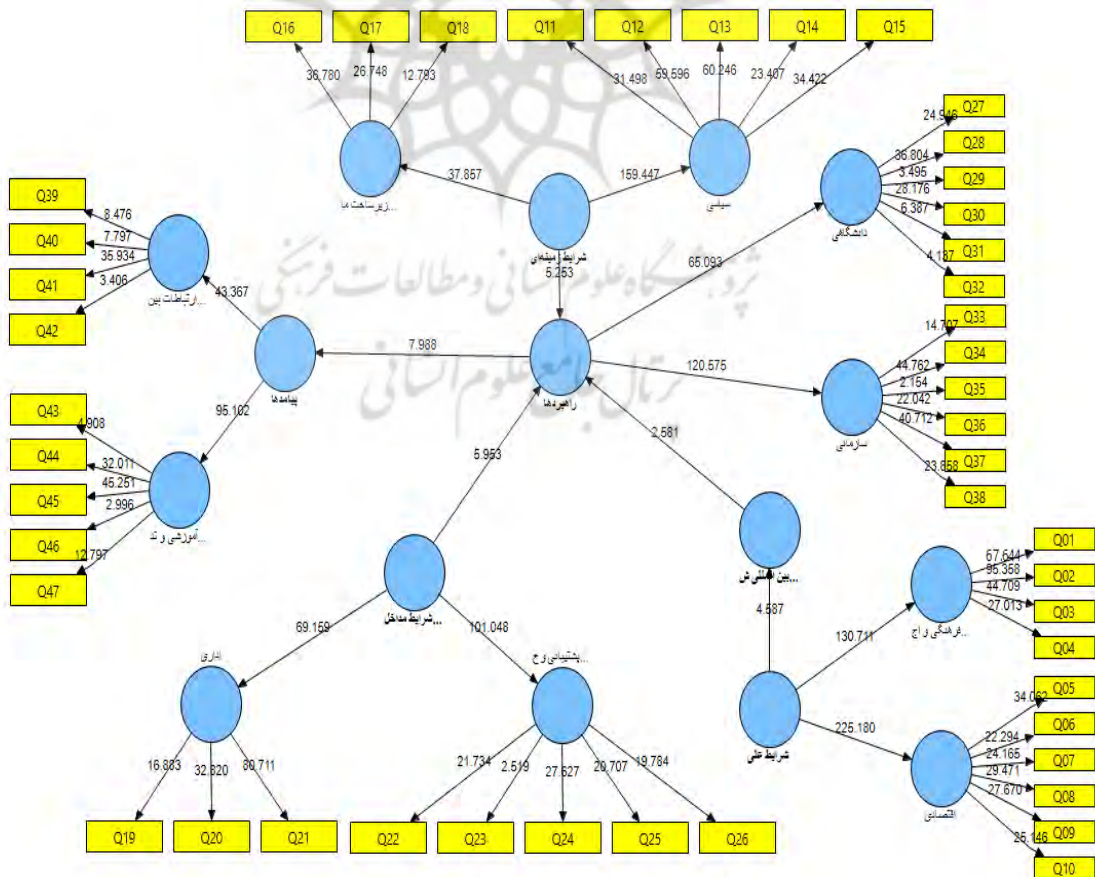
کدگذاری انتخابی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
شرایط علی	مولفه‌های فرهنگی و اجتماعی	۱. یادگیری بین‌فرهنگی میان دانشجویان و اساتید داخلی و خارجی، ۲. یادگیری رفتارهای اجتماعی، ۳. ارتقای احترام به تفاوت‌های فرهنگی و ۴. گسترش مهارت‌های ارتباطی بین‌فرهنگی
مولفه‌های اقتصادی	۱. دستیابی به منفعت برای دانشگاه، ۲. گسترش بازار کار، ۳. توسعه زیرساخت‌های آموزشی، ۴. ورود ارز خارجی، ۵. دستیابی به رقابت‌پذیری اقتصادی و ۶. درآمدزایی و جبران کسری بودجه دانشگاه	
شرایط زمینه‌ای	مولفه‌های زیرساخت مالی، امکانات و تجهیزات	۱. پرداخت مناسب به اساتید بین‌المللی، ۲. فضا و امکانات متناسب با ساختارهای بین‌المللی در دانشگاه و ۳. امکانات و تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری
مولفه‌های سیاسی	۱. گسترش سیاست‌های اعطای استقلال به دانشگاه‌ها، ۲. گسترش توافقی‌های تحقیقاتی بین‌المللی، ۳. تسهیل	

شرایط و زیرساخت‌های قانونی، ۴. گسترش صلح بین ملت‌ها، ۵. توسعه همکاری‌های بین‌المللی و ۶. تقویت روابط دیپلماتیک				
شرایط مداخله‌گر	مولفه‌های اداری	۱. تسهیل در دعوت از اساتید بین‌المللی، ۲. تسهیل در تشریفات اداری و ۳. مطابقت با آئین‌نامه‌های پژوهشی		
	مولفه‌های پشتیبانی و خدماتی	۱. اعطای کمک هزینه تحصیلی به دانشجویان بین‌المللی، ۲. افزایش حمایت مالی از فرصت‌های مطالعاتی اساتید و دانشجویان، ۳. کمک به دانشجویان خارجی برای سازگاری با فرهنگ کشور، ۴. ارائه خدمات پشتیبانی به دانشجویان بین‌المللی و ۵. ایجاد فرصت‌های همکاری در پروژه‌های بین‌المللی		
راهبردها	مولفه‌های سازمانی	۱. تدوین طرح‌های راهبردی بیشتر در آموزش عالی، ۲. تقویت منابع برای ارتقای فعالیت‌های بین‌المللی، ۳. تطابق با استانداردهای بین‌المللی، ۴. تسریع مشارکت بین‌المللی، ۵. شهرت دانشگاه و ۶. فرصت برای جذب نخبگان خارجی		
	مولفه‌های دانشگاهی	۱. آموزش به صورت آنلاین و مجازی، ۲. تجهیز دانشگاه به وسایل آزمایشگاهی به‌روز، ۳. توجه به بین‌المللی‌شدن آموزش عالی به‌صورت یک اولویت، ۴. ایجاد همکاری‌های تحقیقاتی بین‌المللی، ۵. برگزاری کنفرانس‌ها و سمینارهای بین‌المللی و ۶. تشکیل و گسترش انجمن‌های علمی بین‌المللی		
پیامدها	مولفه‌های ارتباطات بین‌المللی	۱. ایجاد شرایط برای مباحثه درباره بین‌المللی‌سازی دانشگاه، ۲. استقبال از پیشنهادها و متخصصان و اعضای هیأت علمی در این حوزه، ۳. نگرش بین‌المللی در زمینه‌های ارتباطی، ۴. استقبال از ایده‌های جدید بین‌المللی در زمینه آموزش عالی و ۵. تبلیغ در مجلات بین‌المللی درباره دانشگاه‌های کشور		
	مولفه‌های آموزشی و درسی	۱. جذب اساتید بین‌المللی برجسته، ۲. پرورش دانشجویان با شایستگی‌های بین‌المللی، ۳. جذب دانشجویان خارجی، ۴. اعتباربخشی مدرک تحصیلی و ۵. بهبود کیفیت و ارتقای آموزش عالی		
طبق نتایج جدول ۱، در فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی، شرایط علی شامل مولفه‌های فرهنگی و اجتماعی و مولفه‌های اقتصادی، شرایط زمینه‌ای شامل مولفه‌های زیرساخت مالی، امکانات و تجهیزات و مولفه‌های سیاسی، شرایط مداخله‌گر شامل مولفه‌های اداری و مولفه‌های پشتیبانی و خدماتی، راهبردها شامل مولفه‌های سازمانی و مولفه‌های دانشگاهی و پیامدها شامل مولفه‌های ارتباطات بین‌المللی و مولفه‌های آموزشی و درسی بودند. نتایج شاخص‌های برازندگی فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی در جدول ۲ گزارش شده است.				
جدول ۲. نتایج شاخص‌های برازندگی فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی				
شاخص‌ها	CFI	NFI	RMSEA	CMIN/DF
مقدار	۰/۹۶	۰/۹۶	۰/۰۴	۱/۶۸
ملاک	بیشتر از ۰/۹۰	بیشتر از ۰/۹۰	کمتر از ۰/۰۸	کمتر از ۳
نتیجه	تایید شد	تایید شد	تایید شد	تایید شد

طبق نتایج جدول ۲، فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی برازش مناسبی داشت. نتایج حداقل مربعات جزئی برای فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی در حالت ضرایب استاندارد در شکل ۱ و در حالت آماره t در شکل ۲ و نتایج اثر عوامل در جدول ۳ گزارش شده است.

شکل ۱. نتایج حداقل مربعات جزئی برای فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی در حالت ضرایب استاندارد

شکل ۲. نتایج حداقل مربعات جزئی برای فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی در حالت آماره t

جدول ۳. نتایج فرضیه‌های پژوهش

نتیجه	آماره t	ضرایب استاندارد	اثرها
تایید شد	۴/۵۸۷	۰/۴۰۱	اثر شرایط علی بر بین‌المللی شدن آموزش عالی
تایید شد	۲/۵۸۱	۰/۲۲۹	اثر بین‌المللی شدن آموزش عالی بر راهبردها
تایید شد	۵/۲۵۳	۰/۳۱۰	اثر شرایط زمینه‌ای بر راهبردها
تایید شد	۵/۵۹۳	۰/۵۳۳	اثر شرایط مداخله‌گر بر راهبردها
تایید شد	۷/۹۸۸	۰/۷۴۹	اثر راهبردها بر پیامدها

طبق نتایج جدول ۳، شرایط علی بر بین‌المللی شدن آموزش عالی، بین‌المللی شدن آموزش عالی، شرایط زمینه‌ای و شرایط مداخله‌گر بر راهبردها و راهبردها بر پیامدها اثر معنادار داشت ($P < 0/05$).

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به نقش و اهمیت بین‌المللی شدن آموزش عالی و دانشگاه‌ها، پژوهش حاضر با هدف تبیین و طراحی فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی با رویکرد آمیخته انجام شد.

یافته‌ها نشان داد که در فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی، شرایط علی شامل مولفه‌های فرهنگی و اجتماعی و مولفه‌های اقتصادی، شرایط زمینه‌ای شامل مولفه‌های زیرساخت مالی، امکانات و تجهیزات و مولفه‌های سیاسی، شرایط مداخله‌گر شامل مولفه‌های اداری و مولفه‌های پشتیبانی و خدماتی، راهبردها شامل مولفه‌های سازمانی و مولفه‌های دانشگاهی و پیامدها شامل مولفه‌های ارتباطات بین‌المللی و مولفه‌های آموزشی و درسی بودند. دیگر یافته‌ها نشان داد که فرایند بین‌المللی شدن آموزش عالی بر ارزش مناسبی داشت و شرایط علی بر بین‌المللی شدن آموزش عالی، بین‌المللی شدن آموزش عالی، شرایط زمینه‌ای و شرایط مداخله‌گر بر راهبردها و راهبردها بر پیامدها اثر معنادار داشت. این نتایج از جهاتی با نتایج پژوهش‌های Alsharari (2020)، Munadi (2020)، Nikbin, et all (2018)، Zamani Manesh, et all (2018)، Asgharzadeh & Feshalanj & Bazargan (2016)، Armstrong & Laksana (2017)، Salimi, et all (2018)، Khorasani (2016)، Salimi, et all (2015) و Khodaverdi (2013) همسو بود.

امروزه در سطح جهان، آموزش عالی عامل بسیار مهمی در رشد و توسعه علمی جوامع است. در واقع، نیروی انسانی تربیت‌شده و متخصص در نظام آموزش عالی، گسترش علم و فناوری و گسترش فرهنگ مهم‌ترین عوامل توسعه و پیشرفت جوامع هستند. این توسعه و پیشرفت شامل تمامی ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و فناوری است. همچنین، با توجه به اهمیت جایگاه آموزش عالی و رقابت‌های داخلی و خارجی در بین موسسه‌های آموزش عالی تضمین کیفیت و اعتباربخشی موسسه‌های آموزش عالی و فرایندی برای بین‌المللی شدن آموزش عالی بیش از پیش مطرح می‌شود. آموزش در بعد بین‌المللی پدیده نسبتاً جدیدی است که موجب تغییرات جدی در سناریوهای آموزشی شده است. بین‌المللی شدن یکی از نیازهای ضروری آموزش عالی است و دانشگاه‌ها یکی از مهم‌ترین اجزای نهاد آموزش کشورها و از مهم‌ترین عوامل شکل‌دهنده آینده جهان هستند. تلاش برای بین‌المللی کردن و حضور جهانی دانشگاه در عرصه جهانی به‌طور نزدیکی با فرایند کنونی فعالیت‌ها، افزایش وجهه و رتبه ملی و بین‌المللی موسسه‌ها و دانشگاه‌ها گره خورده است. همکاری علمی میان دانشگاه‌های کشورهای مختلف امری جدید نیست، بلکه تحولات اخیر اقتصادی و اجتماعی و نیز فناوری‌های نوین، تحرک دانشجویان و اعضای هیأت علمی را بیش از پیش میسر ساخته است. بنابراین، همکاری و مشارکت در آموزش تخصصی و پژوهش‌های علمی در راستای یاری به اقتصاد دانش‌بنیان و توسعه کشورها ضرورت یافته است. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه پدیده‌هایی مانند جهانی شدن اقتصاد و گسترده‌ی بازار کار دانش‌آموختگان را از بازار کار محلی و ملی به بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی می‌کشاند. تحقق این امر مستلزم پرورش مهارت‌های ارتباطی بین‌المللی و پرورش توانمندی‌های ویژه در دانش‌آموختگان دانشگاهی است، لذا بین‌المللی شدن دانشگاهی پدیده‌ای است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت و به همین خاطر است که در چند دهه اخیر مورد توجه مدیران دانشگاهی قرار گرفته است.

شرایط علی شامل مولفه‌های فرهنگی و اجتماعی و مولفه‌های اقتصادی بود. نگرستن به بین‌المللی‌شدن آموزش عالی از زاویه مولفه‌های فرهنگی و اجتماعی به این معنی نیست که کشورها به عوامل فرهنگی و اجتماعی بی‌تفاوت هستند، بلکه به معنای آن است که برخی کشورها به آن به‌عنوان سیاست فرهنگی صرف توجه دارند. جوامعی در ساختار جهانی برتر هستند که از نظر قدرت، ثروت و اطلاعات در صحنه‌های رقابت جهانی در وضعیت مطلوب‌تری قرار داشته باشند. البته توجه به رشد عملکردهای فراملی در نتیجه جهانی‌شدن ضرورت شناخت سایر فرهنگ‌ها و زبان‌ها را نمایان می‌سازد. بنابراین، نظام‌های آموزشی در مقابل تحولات وظایف خطیری بر دوش دارند که از جمله می‌توان به افزایش آگاهی معلمان، دانش‌آموزان، استادان و دانشجویان در زمینه‌های جهانی و پیامدهای آن بر جوامع ضعیف‌تر، شرکت فعال در سازمان‌های بین‌المللی، پرهیز از تعصبات جانب‌داری‌های فردی و مطلق‌گرایی. علاوه بر آن، مولفه‌های اقتصادی نقش موثری در بین‌المللی‌شدن آموزش عالی دارند. زیرا بین‌المللی‌شدن آن به دلیل ورود دانشجویان خارجی به داخل برای کشور مزایای اقتصادی دارد و به دلیل مهاجرت دانشجویان به خارج از کشور نیز به خاطر رقابت در اقتصاد جهانی منفعت دارد.

شرایط زمینه‌ای شامل مولفه‌های زیرساخت مالی، امکانات و تجهیزات و مولفه‌های سیاسی بود. بین‌المللی‌شدن دانشگاه علاوه بر برنامه‌ریزی دقیق و علمی نیازمند نظارت و بازبینی انتقادی تمام تجربه‌ها و اصلاح آنها است. با توجه به مشکلات بسیار در بدنه دانشگاه‌ها و زیرساخت‌های مالی، امکانات و تجهیزات موجود و شرایط جهانی‌شدن و بین‌المللی‌شدن فرصت بسیار مناسبی برای بین‌المللی‌شدن آموزش عالی در ایران وجود دارد. علاوه بر آن، مولفه‌های سیاسی حاکی از نقش برجسته آن در بین‌المللی‌شدن آموزش عالی می‌باشد. به دلیل پیوستگی فزاینده نظام‌های دانشگاه در شبکه جهانی دانش، سیستم‌های محلی دانشگاهی هر چه بیشتر به یکدیگر وابسته و پیوسته شدند و این امر درباره ایران حاکی از دو نکته مهم است. یکی به دلیل رابطه با غرب از طریق مبادله‌های علمی و آکادمیک و دیگری اینکه فضای بین‌المللی پیرامون ایران مستلزم حضور جدی در فضای فرهنگی و علمی منطقه است.

شرایط مداخله‌گر شامل مولفه‌های اداری و مولفه‌های پشتیبانی و خدماتی بود. مولفه‌های اداری نقش مهمی در فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی دارند که این امر خود نیز به شرایط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی وابسته است. این مسائل همواره تحت کنترل موسسه‌های آموزشی نیستند، اما آنها می‌توانند به‌عنوان تسهیل‌کننده یا مانع برای آنها عمل نمایند. علاوه بر آن، لازم است تا با مولفه‌های پشتیبانی و خدماتی، منابع و امکانات لازم برای دستیابی به تحقق بین‌المللی‌شدن آموزش عالی بررسی و از آنها جهت تحقق این هدف والا استفاده شود. بنابراین، منابع مالی و انسانی مورد نیاز، تجهیزات، ابزارها و فناوری‌های مناسب در این راستا و امکانات و تجهیزات در قالب امور پشتیبانی، خدماتی و رفاهی می‌توانند به موسسه‌ها و دانشگاه‌ها در مسیر تحقق بین‌المللی‌شدن آموزش عالی کمک نمایند.

راهبردها شامل مولفه‌های سازمانی و مولفه‌های دانشگاهی بود. در خصوص مولفه‌های سازمانی جهت تحقق فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی لازم است تا عواملی که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم می‌توانند در رسیدن موسسه‌ها و دانشگاه‌ها به این اهداف موثر باشند در دو بعد درون‌سازمانی (یعنی عواملی که مربوط به موسسه‌های آموزشی و دانشگاه‌ها و تحت کنترل آنها هستند مانند رسالت‌ها، مدیریت، ساختار سازمانی، دفتر ارتباطات بین‌المللی، میزان همکاری‌های بین‌المللی دانشگاه، میزان پشتیبانی، شهرت دانشگاه و غیره) و برون‌سازمانی (یعنی عواملی که خارج از کنترل موسسه‌های آموزشی و دانشگاه‌ها هستند، اما می‌توانند سیاست‌ها، اهداف و عملکردهای موسسه را در این راستا تحت تاثیر قرار دهند مانند سیاست‌های دولت و آموزش عالی کشور، ساختار قوانین و مقررات موجود، میزان آگاهی عمومی مردم جامعه، جهان‌بینی و دیدگاه سیاست‌گذاران، تصمیم‌گیرندگان و برنامه‌ریزان در سطوح عالی کشور، زیرساخت‌های تکنولوژیک در سطح کلان و غیره) شناسایی و مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرند. درباره مولفه‌های دانشگاهی باید گفت که امروزه اهمیت بین‌المللی‌سازی برای دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی به‌عنوان یک دل‌مشغولی محوری است و به نظر می‌رسد که افزایش اهمیت بین‌المللی‌سازی در آموزش عالی برگرفته از تفکر دولت‌های ملی است که بر تغییر محیط آموزشی عالی تاکید می‌کنند. بنابراین، از دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی انتظار می‌رود که به تدریس و تحقیق متناسب با توسعه یک جامعه دانایی‌محور پردازند و در این زمان است که دانشگاه‌ها نیز برای

اصلاح سیاست‌ها و برنامه‌های خود جهت انعکاس واقعیت جهانی یعنی تغییر کردن از طریق فرایند بین‌المللی‌شدن به چالش کشیده می‌شوند.

پیامدها شامل مولفه‌های ارتباطات بین‌المللی و مولفه‌های آموزشی و درسی بود. ارتباطات بین‌المللی نقش موثری در فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی دارد. چون که هر چه ارتباطات بین‌المللی بیشتر شود، زمینه برای ورود دانشجویان خارجی و مهاجر بیشتر افزایش می‌یابد. علاوه بر آن، در خصوص مولفه‌های آموزشی و درسی می‌توان گفت که تقاضای روزافزون برای آموزش عالی تنها ریشه در آرمان اجتماعی ندارد، بلکه به دلیل افزایش نیازمندی‌های بازار کار است که خود محصول بکارگیری دانش افزوده شده است. دانشگاه‌ها باید برای پاسخگویی به تقاضاها، برنامه‌های آموزشی و درسی خود را در مقیاس گسترده‌ای سازماندهی کنند؛ به طوری که آموزش فرایندی مستمر و همیشگی باشد و هرگز بعد از دانشگاه نیز متوقف نخواهد شد. بنابراین، کل فرایند سنتی آموزش باید متحول گردد و رشد فناوری‌های ارتباطی و تنوع محصولات آموزشی در جهان موجب شده تا در کشورهای در حال توسعه و توسعه‌نیافته معضلی به نام آموزش ناهمسان بوجود آید. بدین صورت که دانشجویان این جوامع به واسطه این فناوری‌های ارتباطی، آموزش‌های غیررسمی دریافت می‌کنند که ممکن است با آموزش‌های رسمی آنها همسان و در یک راستا نباشد. این ناهمسانی در فضای رسمی و غیررسمی می‌تواند آسیب‌های جبران‌ناپذیری به نظام آموزشی کشورهای این جوامع وارد نماید که بررسی و ارائه راهکارهایی برای آن ضروری است.

این مطالعه با محدودیت‌هایی نیز مواجه بوده است که از جمله می‌توان به نبود پشتوانه علمی کافی و دانش بومی‌شده پیرامون مدل فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی و عدم وجود چنین مدلی برای دانشگاه پیام نور، پیشینه پژوهشی اندک درباره مدل فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی، تازگی و جوان بودن موضوع از نظر مفهوم‌سازی مقوله مذکور اشاره کرد. محدودیت دیگر نبود تجربه عملیاتی کشور و آمار و ارقام دقیق در زمینه بین‌المللی‌شدن آموزش عالی به‌ویژه برای دانشگاه پیام نور واحد بین‌الملل گرجستان است. همکاری پایین برخی نمونه‌ها محدودیت دیگر این پژوهش بود که برای جلوگیری از آن اهمیت و ضرورت پژوهش و رعایت نکات اخلاقی برای آنها بیان شد. با توجه به محدودیت‌ها انجام پژوهش‌های بیشتر درباره جهانی‌شدن و بین‌المللی‌شدن آموزش عالی و دانشگاه‌ها و ارائه مدل‌های متنوع برای آن و حتی به تفکیک نوع دانشگاه‌ها پیشنهاد می‌شود. علاوه بر آن، می‌توان مدل‌های دیگری برای فرایند بین‌المللی‌شدن آموزش عالی در سایر دانشگاه‌ها طراحی و نتایج آن را با نتایج این پژوهش مقایسه کرد. با توجه نتایج پژوهش حاضر، برنامه‌ریزی جهت بین‌المللی‌کردن آموزش عالی ضروری است که برای این منظور بهره‌گیری از مولفه‌های شناسایی شده می‌تواند موثر واقع شود. برای تحقق این امر می‌توان از راهکارها و برنامه‌های متنوع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جهت بهبود مولفه‌های فرهنگی و اجتماعی، اقتصادی، مولفه‌های زیرساخت مالی، امکانات و تجهیزات، سیاسی، اداری، پشتیبانی و خدماتی، سازمانی، دانشگاهی، ارتباطات بین‌المللی و آموزشی و درسی استفاده کرد.

References

- Alsharari NM. (2020). Internationalization market and higher education field: Institutional perspectives. *International Journal of Educational Management*, 34(2): 315-334.
- Armstrong N, Laksana S. (2016). Internationalization of higher education: case studies of Thailand and Malaysia. *Human Sciences Scholar*, 8(1): 102-116.
- Arno-Macia E, Aguilar-Perez M, Tatzl D. (2020). Engineering students' perceptions of the role of ESP courses in internationalized universities. *English for Specific Purposes*, 58: 58-74.
- Asgharzadeh N, Khorasani A. (2018). A proper model for the language of instruction in Iran's universities in the event of internationalization: Grounded theory. *Research and Planning in Higher Education*, 23(4): 45-68.
- Belousova T. (2019). Internationalization of higher education in Kerala: A performance audit. *Higher Education for the Future*, 6(1): 7-21.
- Chang D, Lin N. (2018). Applying CIPO indicators to examine internationalization in higher education institutions in Taiwan. *International Journal of Educational Development*, 63: 20-28.
- Culp B, Lorusso J, Viczko M. (2021). Considering the state and status of internationalization in western higher education Kinesiology. *International Journal of Kinesiology in Higher Education*, 5(2): 31-44.
- Feshalanj L, Bazargan A. (2016). The process of universities internationalization: A case study of higher education in Iran. *Quarterly Journal of New Thought on Education*, 11(4): 7-26.
- Grigorieva E. (2014). Language teaching content renovation in the context of higher education internationalization. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 152: 1143-1147.
- Khodaverdi H. (2013). Globalization of higher education in the third millennium: Components and dimensions. *International Relations Research*, 2(5): 133-164.
- Kusumawati NS, Nurhaeni IDA Nugroho RA. (2020). The content of higher education internationalization policy: Stakeholders' insight of internationalization of higher education. *Journal of Education and Learning*, 14(2): 255-262.
- Munadi M. (2020). Systematizing internationalization policy of higher education in State Islamic Universities. *International Journal of Higher Education*, 9(6): 96-106.
- Nikbin M, Zaker Salehi Gh, Mahoozi R. (2018). The framework of cultural policy for the internationalization of higher education in Iran: Mixed research method. *Journal of Interdisciplinary Studies in the Humanities*, 10(2): 165-198.
- Nikbin M, Zaker-salehi Gh, Mahozi R. (2017). The model of internationalization of higher education from cultural policy perspective. *Journal of Science & Technology Policy*, 9(3): 45-60.
- Romani-Dias M, Carneiro J, Barbosa ADS. (2019). Internationalization of higher education institutions: The underestimated role of faculty. *International Journal of Educational Management*, 33(2): 300-316.
- Salem A, Labib K. (2019). Internationalization context of Arabia higher education. *International Journal of Higher Education*, 8(2): 68-81.

- Salimi Gh, Mohammadi M, Nesar Z. (2017). Exploration of the faculty members' experiences about the competencies and dynamics of teaching and research in the internationalization of higher education process: A qualitative research. *Journal of Research in Teaching*, 5(2): 109-134.
- Salimi J, Azizi N, Alimohammadi B. (2015). Investigating the obstacles and strategies for the internationalization of engineering higher education programs. *Journal of Educational Planning Studies*, 4(7): 55-81.
- Shawe R, Horan W, Moles R, O'Regan B. (2019). Mapping of sustainability policies and initiatives in higher education institutes. *Environmental Science & Policy*, 99: 80-88.
- Ubogu R, Orighofori MV. (2020). Information and communication technology: A strategic tool in the internationalization of higher education. *International Journal of Education and Practice*, 8(3): 586-598.
- Yeravdekar VR, Tiwari G. (2014). Internationalization of higher education in India: Contribution to regional capacity building in Neighbouring countries. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 157: 373-380.
- Zamani Manesh H, Jamali-Tazeh Kand M, Nazari R. (2018). Effective factors on Internationalization of Medical Education from Faculty Members' Viewpoints in Shahid Beheshti University of Medical Sciences Members. *Research in Medical Education*, 10(2): 38-45.
- Zhang Y. (2020). Internationalization higher education for what? An analysis of national strategies of higher education internationalization in east Asia. *Journal of Comparative and International Higher Education*, 12(6): 10-15.

Explain and Design the Process of Internationalization of Higher Education with a Mixed Approach

Farzad Ghasemzadeh¹

Jamshid Adalatian Shahriari^{2*}

Mahmoud Mohammadi³

Abstract

Purpose: The present study was conducted with the aim of explain and design the process of internationalization of higher education with a mixed approach.

Methodology: This study was mixed in terms of practical purpose and method of implementation. The research population was in the qualitative section of documents and international experts on higher education of Payame Noor University, Georgia International Branch. According to the principle of theoretical saturation, 15 of them were selected as the sample by purposive sampling. The research population was a small part of the students of the mentioned university in the academic year of 2009-2010. According to Krejcie and Morgan table, 350 students were selected as a sample by random sampling method. Semi-structured interviews were used to collect data in the qualitative part and a researcher-made questionnaire (47 items) was used in the quantitative part, and their psychometric indices were confirmed. Data were analyzed by open, axial and selective coding methods and partial least squares in SPSS and Smart PLS software.

Findings: The findings showed that in the process of internationalization of higher education, causal conditions included of cultural and social components and economic components, underlying conditions included of financial infrastructure, facilities and equipment components and political components, intervening conditions included of administrative components and support and service components, strategies included of organizational components and academic components and outcomes included of international communication components and educational and curricular components. Also, the process of internationalization of higher education had a good fit and causal conditions on the internationalization of higher education, internationalization of higher education, underlying conditions and intervening conditions on strategies and strategies on outcomes had a significant effect ($P < 0.05$).

Conclusion: According to the results of the present study, it is necessary to plan for the internationalization of higher education, which for this purpose the use of identified components can be effective.

Keywords: Internationalization, higher education, mixed approach

¹ PhD Student, Department of Entrepreneurship Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran. ghasemzadehinfo@gmail.com

² Assistant Professor, Department of Entrepreneurship Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (Corresponding Author), dr.edalatian@yahoo.com

³ Assistant Professor, Department of Entrepreneurship Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.. mahmoodmohammadi525@yahoo.com